

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖАЮ

Проектор з науково-педагогічної роботи
(Майя НІКОЛАЄВА)

» 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання культурології у закладі вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 034 Культурологія

Освітньо-професійна програма: Культурологія

ОНУ
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання культурології у закладі вищої освіти». – Одеса: ОНУ, 2023. – 26 с.

Розробники: Готинян-Журавльова Віталія Віталіївна, д.філос.н., доц., професор кафедри культурології, в.о.завідувача кафедри культурології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології
Протокол № 1 від. “30” серпня 2023 р.
В.о.завідувача кафедри (Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП/ОНД «Культурологія»
(Віталія ГОТИНЯН-ЖУРАВЛЬОВА)
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії
Протокол № 1 від. “31” серпня 2023 р.
Голова НМК (Галина ЛЕВЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри культурології
Протокол №   від. “ ” 2023 р.
Завідувач кафедри (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри культурології
Протокол №   від. “ ” 2023 р.
Завідувач кафедри (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість:	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
кредитів – 5	Спеціальність <u>034 – “Культурологія”</u> (код і назва)	Рік підготовки: 1-й	
годин – 150		Семестр	
змістових модулів – 3	Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	1-й	Лекції
		30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		100 год.	140 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		екзамен	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методика викладання культурології у закладі вищої освіти» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними формами та методами викладання культурології у засадах вищої освіти відповідно до сучасних стандартів вищої освіти, здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь та навичок, достатніх для ефективного виконання професійних обов'язків на посадах асистента, викладача у вишому навчальному закладі.

Завдання. Основними завданнями навчальної програми є:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з основними формами та методами викладання культурології;
- навчити створювати власну робочу програму дисципліни, конспект лекцій, плани семінарських занять та самостійної роботи студентів;
- навчити практичній методіці проведення лекцій, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи студентів та контрольних заходів у вищих навчальних закладах у галузі культурології;
- сформувати пілесне, концептуальне бачення змісту культурології для розкриття та викладання розділів і тем дисципліни.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК): ЗК06. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності (ФК): ФК01. Усвідомлення взаємозв'язку культурних текстів та контекстів. ФК05. Здатність до ефективної взаємодії з представниками інших професій, а також до застосування до розв'язання проблем культури представників громадськості. ФК11. Здатність здійснювати освітній процес з використанням сучасних освітніх технологій, методів і засобів навчання у закладах вищої освіти (додаткова фахова компетентність).

Програмні результати навчання (ПРН): ПРН4. Популяризувати професію культуролога, дотримуючись стичних принципів. ПРН11. Мати навички організації та керівництва професійним розвитком осіб та груп у галузі культури. ПРН14. Здійснювати освітній процес з використанням сучасних освітніх технологій, методів і засобів навчання у закладах вищої освіти (додаткові результати навчання, визначені ЗВО).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- структуру та зміст існуючих навчальних курсів з культурології;
- загальну історію викладання культурологічних дисциплін;
- методику викладання культурологічних дисциплін;
- методику проведення навчальних занять та форм контролю знань, вміти її застосовувати;
- основні методи проведення аудиторних та поза аудиторних занять;
- основні види, структуру та функції лекцій;
- методику підготовки та читання лекцій;
- основні види та особливості проведення семінарських занять;
- основні методологічні засади організації практичних занять та самостійної роботи;
- основні критерії оцінювання знань студентів;
- засоби використання інформаційних технологій у навчальному процесі.

вміти:

- вміти складати учбово-методичний комплекс дисципліни;

- підготувати та провести лекцію з культурології;
- підготувати і провести семінарське та практичне заняття;
- вміти організувати наукове курсове дослідження студентів у процесі вивчення культурологічних дисциплін.
- організувати та провести екскурсію;
- організувати та провести ділову гру;
- організувати та провести колоквіум;
- організувати пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти у процесі проведення аудиторних та поза аудиторних занять;
- використовувати інформаційні технології у навчальному процесі.

2. Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Методика викладання культурології у закладі вищої освіти як складова педагогіки вищої школи

Тема 1. Предмет, мета, методи дослідження «Методики викладання культурології у закладі вищої освіти»

Предмет та завдання навчальної дисципліни. Поняття методичної роботи та методики викладання культурології. Її роль у навчальному процесі. Зв'язок методики викладання культурології з педагогікою. Основні принципи педагогіки як науки про освіту, виховання та навчання людини. Науковість, логічність, доказовість, зв'язок теорії з практикою, ясність та жвавість викладання, урахування особливостей аудиторії. Предмет методики викладання культурології. Закономірності викладання та вивчення науки. Основні категорії методики викладання культурології у закладі вищої освіти. Форми та методи, прийоми та засоби викладання. Функції методики викладання культурології. Співвідношення понять знання, уміння та здібностей.

Тема 2. Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій школі

Закон про освіту. Навчально-методичний комплекс дисципліни як найважливіша складова програми спеціальності, засіб підвищення якості учбового процесу. Склад навчально-методичного комплексу дисципліни та його зміст. Ознайомлення зі структурою і змістом освітньо-професійної програми «Культурологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія (на прикладі ОПП, за якою навчаються здобувачі). Аналіз типових ОПП. Ознайомлення зі змістом і структурою робочих програм навчальної дисципліни. Розробка авторської робочої програми з культурологічних дисциплін.

Методичні матеріали: підручники, навчально-методичні посібники, опорні конспекти лекцій, методички до курси, інструктивно-методичні матеріали до практичних, семінарських і лабораторних занять, до проведення ділових ігор і розв'язання ситуаційних задач, до самостійної роботи, до роботи з тестами, підготовки до іспитів, з виконання і захисту курсових та кваліфікаційних робіт.

Змістовий модуль 2. Методи організації та контролю навчальної роботи у закладі вищої освіти

Тема 3. Методика підготовки й проведення лекційних занять із культурологічних дисциплін у закладі вищої освіти

Місце та роль лекції у навчальному процесі. Історія розвитку лекційної форми навчання. Переваги та обмеженості лекційного курсу. Функції лекції: інформаційна, загальноосвітня, світоглядна, логіко-методологічна та методична. Види лекцій: програмна, проблемна, оглядова,

настановча. Методика підготовки та читання лекції. Етапи роботи – добір матеріалу, розробка плану й змісту лекційного заняття, аналіз та відбір матеріалів, оформлення конспекту лекції, підбір додаткових прийомів. Стиль викладення матеріалу. Способи внутрішньої мотивації студентів на першій лекції. Сприймання та засвоєння студентами інформації викладача на лекції. Особливості прийомів, що допомагають лектору акцентувати увагу слухачів. Логічні основи методики викладання культурології. Психологічні основи методики викладання культурології. Зовнішні прийоми, що впливають на процес освіти. Голос, інтонації, жести, стиль проведення лекції.

Тема 4. Методика організації і проведення семінарських занять із культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах

Місце та роль семінарських занять у навчальному процесі. Призначення та функції семінарського заняття. Різновиди та функції семінарських занять: розвернута бесіда за планом, доповіді та їх обговорення, семінар-опитування, обговорення письмових робіт, теоретична конференція, письмова контрольна робота, ролева гра, семінар – «прес-конференція». Роль і місце гри у семінарському занятті. Різновиди і форми гри, що використовуються на семінарських заняттях з культурологічних дисциплін: від сюжетно-рольових до інтелектуально-пізнавальних, від народних до комп’ютерних. Розробка плану й змісту семінарського заняття з культурологічних дисциплін. Методика організації дискусії у процесі семінарського заняття з культурологічних дисциплін. Оформлення методичних рекомендацій до семінарського заняття з культурологічних дисциплін.

Тема 5. Методика організації і проведення практичних занять із культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах

Поява практичної форми занять і еволюція в межах європейської освітньої традиції. Дидактичні цілі та функції практичних занять. Основні різновиди практичних занять. Розробка плану й змісту практичного заняття з культурологічних дисциплін. Оформлення методичних рекомендацій до практичних занять з культурологічних дисциплін.

Традиційні та інноваційні практичні заняття у вищій школі. Вимоги до підготовки викладача. Діалогічність як основа успіху практичних занять. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій. Фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на практичному занятті. Умови успішного використання ситуативного методу на практичних заняттях.

Тема 6. Методика організації і керування самостійною роботою студента

Самостійна робота студента у широкому та вузькому смыслі слова. Самостійна робота студента на лекції: як слухати та записувати лекцію, вміння творчо осмислювати матеріал лекції, виокремлювати суттєве від другорядного, вміння узагальнювати та систематизувати матеріал, встановлювати логічний зв'язок з наступною лекцією. Робота з конспектом лекції. Самостійна робота при підготовці до семінарського заняття. Збирання матеріалу, обробка матеріалу, читання та конспектування літератури, оформлення цитат, відповідно до вимог академічної доброчесності. Укладання конспекту виступу на занятті. Самостійна робота як окремий жанр та форма засвоєння матеріалу. Методичне забезпечення і контроль викладачем самостійної роботи студента. Забезпечення самоконтролю студентом при підготовці до аудиторних занять. Робота студентів над написанням курсових та дипломних робіт. Етапи роботи, зміст, підсумки.

Форми роботи для активізації самостійної роботи студентів. Консультації, колоквіуми, контрольні та самостійні роботи. Консультації та їх організація. Групові та індивідуальні, попередні, підсумкові (передекзаменаційні). Колоквіуми: групові та індивідуальні. Колоквіуми по темах, що виносяться на самостійне вивчення. Колоквіуми для обговорення окремих проблем та розділів науки. Колоквіуми-співбесіди із боржниками.

Тема 7. Методи організації та форми контролю у процесі викладання культурології у закладі вищої освіти

Основні форми контролю знань. Сучасні системи оцінювання знань. Formи поточного контролю знань. Усні та письмові форми контролю.

Залік як елемент педагогічного процесу та форма контролю засвоєння матеріалу. Види і форми проведення заліків. Відмінність заліків від іспитів. Особливості підготовки до заліку. Іспит як завершальний етап вивчення матеріалу курсу. Значення іспиту для систематизації всього навчального матеріалу та цілісності його засвоєння. Види іспитів: вступні та кваліфікаційні (підсумкові). Formи іспитів: письмові або усні, по білетах, без білетів, з підготовкою одного питання раніше, із використанням конспектів, без будь-яких допоміжних засобів. Особливості підготовки до іспиту. Виразність, культура мовлення та вільне володіння змістом екзаменаційного завдання.

Застосування рейтингової методики оцінки знань. Тестування – паперове, комп’ютерне, централізоване з використанням Інтернету. Підготовка до екзамену викладача. Лаконічність і логічність викладу знань у тестах. Складання основних та додаткових питань, білетів, проведення консультацій, оголошення процедури екзамену. Диференційований підхід до студентів на екзамені із врахуванням їх поточної роботи та успішності. Проблема визначення оцінки, її критерії. Критерії оцінювання ефективності знань як метод навчання у закладі вищої освіти. Студентські творчі проекти, презентації як засіб професійного самовдосконалення. Forma контролю залікова робота та відповідність змісту навчальній програмі, науковість.

Змістовий модуль 3. Основи викладацької майстерності культуролога

Тема 8. Формування культурологічних уявлень та понять у процесі викладання культурології

Місце культурології в системі гуманітарних дисциплін (культурологія і етнологія, культурологія та соціологія, культурологія та фольклористика, культурологія та антропологія). Інтегративність культурології. Специфіка її об’єкта і предмета, основних розділів. Пізнання феноменів культури і культурологічного процесу. Фундаментальні проблеми теорії і методології культури. Аналіз досвіду історії світової культури. Основні форми і типи культури. Основні сучасні культурологічні школи, напрямки і теорії. Основні етапи розвитку української і зарубіжної культури. Підходи та особливості культурологічних досліджень. Традиції та особливості вивчення культурології у країнах Європи та Україні. Основні культурно-історичні центри, регіони світу. Особливості функціонування культури у сучасному суспільстві.

Тема 9. Формування професійних навичок у студентів в процесі викладання культурології

Принципи організації та проведення науково-освітянських гуртків, секцій, робочих груп по дослідження визначених проблем. Методика підготовки наукової доповіді на конференції. Методика підготовки роботи до публікації. Керівництво курсовими та кваліфікаційними (дипломними) роботами. Проблема вибору теми, планування етапів роботи, завершення та оцінка. Процедура захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи як завершення одного етапу та вступ у наступний етап освіти. Проблема визначення оцінки, її критерії. Фактори визначення оцінки: повнота і всебічність відповіді, фактична точність, демонстрація розуміння, знання вміння та їх ступінь. Додаткові питання. Методика проведення та передачі іспиту.

Основні та допоміжні засоби у викладанні культурологічних дисциплін. Бібліотечні фонди та інформаційні технології, Інтернет-ресурси у викладанні культурології. Допоміжні технічні засоби навчання та їх роль у навчальному процесі. Ілюстративні матеріали та засоби наочності, плакати, репродукції, фотографії, каталоги музеїв, слайди. Використання телебачення, відеофільмів, аудіо-записів, мультимедійних проекторів. Використання художньої літератури та витворів мистецтва у викладанні культурологічних дисциплін.

Тема 10. Формування творчої особистості майбутнього фахівця

Основні напрямки роботи кафедри як навчально-наукового структурного підрозділу закладу вищої освіти. Основна методична документація на кафедрі, її перелік та змістовний аналіз. Забезпечення освітнього процесу. Робота навчально-методичних комісій, секцій, об'єднань, лабораторій при кафедрі. Виховна робота зі студентами на кафедрі. Наукове керівництво студентами, рекомендації та характеристики студента.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Усього	Денна форма					Усього	Заочна форма				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Методика викладання культурології у закладі вищої освіти як складова педагогіки вищої школи												
Тема 1. Предмет, мета, методи дослідження «Методики викладання культурології у закладі вищої освіти»	12	2	2				8	14	2	2		10
Тема 2. Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій школі	12	2	2				8	12				12
Разом за змістовим модулем 1	24	4	4				16	26	2	2		22
Змістовий модуль 2. Методи організації та контролю навчальної роботи у закладі вищої освіти												
Тема 3. Методика підготовки й проведення лекційних занять із культурологічних дисциплін у закладі вищої освіти	18	4	2				12	18	2	2		14
Тема 4. Методика організації і проведення семінарських занять із культурологічних дисциплін у вищих	14	2	2				10	14				14

навчальних закладах												
Тема 5. Методика організації і проведення практичних занять із культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах	14	2	2			10	14					14
Тема 6. Методика організації і керування самостійною роботою студента	16	4	2			10	16					16
Тема 7. Методи організації та форми контролю у процесі викладання культурології у закладі вищої освіти	18	4	2			12	18	2				16
Разом за змістовим модулем 2	80	16	10			54	80	4	2			74
Змістовий модуль 3. Основи викладацької майстерності культуролога												
Тема 8. Формування культурологічних уявлень та понять у процесі викладання культурології	16	4	2			10	14					14
Тема 9. Формування професійних навичок у студентів в процесі викладання культурології	16	4	2			10	16					16
Тема 10. Формування творчої особистості майбутнього фахівця	14	2	2			10	14					14
Разом за змістовим модулем 3	46	10	6			30	44					44
Усього годин	150	30	20			100	150	6	4			140

5. 5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет, мета, методи дослідження «Методики викладання культурології у закладі вищої освіти» Опрацювати питання: 1. Предмет та завдання навчальної дисципліни. 2. Поняття методичної роботи та методики викладання культурології. Її роль у навчальному процесі. 3. Зв'язок методики викладання культурології з педагогікою. Основні принципи педагогіки як науки про освіту, виховання та навчання людини. 4. Предмет методики викладання культурології. Закономірності викладання та вивчення науки. 5. Основні категорії методики викладання культурології у закладі вищої освіти. Форми та методи, прийоми та засоби викладання. 6. Функції методики викладання культурології. Співвідношення понять знання, уміння та здібностей. Підготувати доповідь за одним із питань. Провести «круглий стіл» за темою: «Предмет методики викладання культурології»	2	2
2	Тема 2. Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій школі Опрацювати питання: 1. Закон про освіту. Навчально-методичний комплекс дисципліни як найважливіша складова програми спеціальності, засіб підвищення якості учебного процесу. Склад навчально-методичного комплексу дисципліни та його зміст. 2. Ознайомлення зі структурою і змістом освітньо-професійної програми «Культурологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія (на прикладі ОПП, за якою навчаються здобувачі). Аналіз типових ОПП. 3. Ознайомлення зі змістом і структурою робочих програм навчальної дисципліни. Розробка авторської робочої програми з культурологічних дисциплін. 4. Методичні матеріали: підручники, навчально-методичні посібники, опорні конспекти лекцій, методички до курси, інструктивно-методичні матеріали до практичних, семінарських і лабораторних занять, до проведення ділових ігор і розв'язання ситуаційних задач, до самостійної роботи, до роботи з тестами, підготовки до іспитів, з виконання і захисту курсових та кваліфікаційних робіт. Підготувати усну доповідь за одним із зазначених питань. Розробити проект робочої програми з культурології (за зразком розміщених на сайті робочих програм викладачів кафедри)	2	

3	<p>Тема 3. Методика підготовки й проведення лекційних занять із культурологічних дисциплін у закладі вищої освіти</p> <p>Опрацювати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце та роль лекції у навчальному процесі. Історія розвитку лекційної форми навчання. Переваги та обмеженості лекційного курсу. 2. Функції лекції: інформаційна, загальноосвітня, світоглядна, логіко-методологічна та методична. Види лекцій: програмна, проблемна, оглядова, настановча. 3. Методика підготовки та читання лекції. Етапи роботи – добір матеріалу, розробка плану й змісту лекційного заняття, аналіз та відбір матеріалів, оформлення конспекту лекції, підбір додаткових прийомів. 4. Стиль викладення матеріалу. Способи внутрішньої мотивації студентів на першій лекції. Сприймання та засвоєння студентами інформації викладача на лекції. 5. Особливості прийомів, що допомагають лектору акцентувати увагу слухачів. Логічні основи методики викладання культурології. Психологічні основи методики викладання культурології. Зовнішні прийоми, що впливають на процес освіти. Голос, інтонації, жести, стиль проведення лекції. <p>Підготувати усну доповідь за одним із зазначених запитань. Розробити план-конспект лекції. Тема лекції узгоджується з науковим керівником з можливістю провести її в рамках асистентської практики.</p>	2	2
4	<p>Тема 4. Методика організації і проведення семінарських занять із культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах</p> <p>Опрацювати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце та роль семінарських та практичних занять у навчальному процесі. Призначення та функції семінарського заняття. 2. Різновиди та функції семінарських занять: розвернута бесіда за планом, доповіді та їх обговорення, семінар-опитування, обговорення письмових робіт, теоретична конференція, письмова контрольна робота, ролева гра, семінар – «прес-конференція». 3. Роль і місце гри у семінарському занятті. Різновиди і форми гри, що використовуються на семінарських заняттях з культурологічних дисциплін: від сюжетно-рольових до інтелектуально-пізнавальних, від народних до комп’ютерних. 4. Розробка плану й змісту семінарського заняття з культурологічних дисциплін. 5. Методика організації дискусії у процесі семінарського заняття з культурологічних дисциплін. 6. Оформлення методичних рекомендацій до семінарського заняття з культурологічних дисциплін. <p>Підготувати усну доповідь за одним із зазначених запитань. Розробити план-конспект семінарського заняття. Тема семінарського заняття узгоджується з науковим керівником з можливістю провести його в рамках асистентської практики.</p>	2	
5	<p>Тема 5. Методика організації і проведення практичних</p>	2	

	<p>занять із культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах</p> <p>Опрацювати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поява практичної форми занять і еволюція в межах європейської освітньої традиції. Дидактичні цілі та функції практичних занять. Основні різновиди практичних занять. Розробка плану й змісту практичного заняття з культурологічних дисциплін. Оформлення методичних рекомендацій до практичних занять з культурологічних дисциплін. Традиційні та інноваційні практичні заняття у вищій школі. Вимоги до підготовки викладача. Діалогічність як основа успіху практичних занять. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій. Фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на практичному занятті. Умови успішного використання ситуативного методу на практичних заняттях. <p>Підготувати усну доповідь за одним із зазначених питань. Розробити план-конспект практичного заняття. Тема практичного заняття узгоджується з науковим керівником з можливістю провести її в рамках асистентської практики.</p>	
6	<p>Тема 6. Методика організації і керування самостійною роботою студента</p> <p>Опрацювати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> Самостійна робота студента у широкому та вузькому смыслі слова. Самостійна робота студента на лекції: як слухати та записувати лекцію, вміння творчо осмислювати матеріал лекції, виокремлювати суттєве від другорядного, вміння узагальнювати та систематизувати матеріал, встановлювати логічний зв'язок з наступною лекцією. Робота з конспектом лекції. Самостійна робота при підготовці до семінарського заняття. Збирання матеріалу, обробка матеріалу, читання та конспектування літератури, оформлення цитат, відповідно до вимог академічної доброчесності. Укладання конспекту виступу на занятті. Самостійна робота як окремий жанр та форма засвоєння матеріалу. Методичне забезпечення і контроль викладачем самостійної роботи студента. Забезпечення самоконтролю студентом при підготовці до аудиторних занять. Робота студентів над написанням курсових та дипломних робіт. Етапи роботи, зміст, підсумки. Форми роботи для активізації самостійної роботи студентів. Консультації, колоквіуми, контрольні та самостійні роботи. <p>Підготувати усні доповіді за зазначеними питаннями.</p>	2
7	<p>Тема 7. Методи організації та форми контролю у процесі викладання культурології у закладі вищої освіти</p> <p>Опрацювати питання:</p>	2

	<p>1. Основні форми контролю знань. Сучасні системи оцінювання знань. Форми поточного контролю знань. Усні та письмові форми контролю.</p> <p>2. Залік як елемент педагогічного процесу та форма контролю засвоєння матеріалу. Види і форми проведення заліків. Відмінність заліків від іспитів. Особливості підготовки до заліку.</p> <p>3. Іспит як завершальний етап вивчення матеріалу курсу. Значення іспиту для систематизації всього навчального матеріалу та цілісності його засвоєння. Види іспитів: вступні та кваліфікаційні (підсумкові).</p> <p>4. Форми іспитів: письмові або усні, по білетах, без білетів, з підготовкою одного питання раніше, із використанням конспектів, без будь-яких допоміжних засобів. Особливості підготовки до іспиту. Виразність, культура мовлення та вільне володіння змістом екзаменаційного завдання.</p> <p>5. Застосування рейтингової методики оцінки знань.</p> <p>6. Тестування – паперове, комп’ютерне, централізоване з використанням Інтернету. Підготовка до екзамену викладача. Лаконічність і логічність викладу знань у тестах.</p> <p>7. Складання основних та додаткових питань, білетів, проведення консультацій, оголошення процедури екзамену. Диференційований підхід до студентів на екзамені із врахуванням їх поточної роботи та успішності.</p> <p>8. Критерії оцінювання ефективності знань як метод навчання у закладі вищої освіти.</p> <p>9. Студентські творчі проекти, презентації як засіб професійного самовдосконалення. Форма контролю залікова робота та відповідність змісту навчальній програмі, науковість.</p> <p>Підготувати усну доповідь за одним із зазначених запитань.</p>	
8	<p>Тема 8. Формування культурологічних уявлень та понять у процесі викладання культурології</p> <p>Опрацювати питання:</p> <p>1. Місце культурології в системі гуманітарних дисциплін (культурологія і етнологія, культурологія та соціологія, культурологія та фольклористика, культурологія та антропологія). Інтегративність культурології.</p> <p>2. Специфіка її об’єкта і предмета, основних розділів. Пізнання феноменів культури і культурологічного процесу. Фундаментальні проблеми теорії і методології культури. Аналіз досвіду історії світової культури.</p> <p>3. Основні форми і типи культури. Основні сучасні культурологічні школи, напрямки і теорії.</p> <p>4. Основні етапи розвитку української і зарубіжної культури. Підходи та особливості культурологічних досліджень.</p> <p>5. Традиції та особливості вивчення культурології у країнах Європи та Україні.</p> <p>6. Основні культурно-історичні центри, регіони світу.</p> <p>7. Особливості функціонування культури у сучасному суспільстві.</p> <p>Підготувати доповідь за одним із запитань.</p> <p>Провести «круглий стіл» за темою: «Місце культурології в</p>	2

	системі гуманітарних дисциплін» або «Особливості функціонування культури у сучасному суспільстві».		
9	<p>Тема 9. Формування професійних навичок у студентів в процесі викладання культурології</p> <p>Опрацювати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи організації та проведення науково-освітянських гуртків, секцій, робочих груп по дослідженю визначених проблем. 2. Методика підготовки наукової доповіді на конференції. 3. Методика підготовки роботи до публікації. 4. Керівництво курсовими та кваліфікаційними (дипломними) роботами. Проблема вибору теми, планування етапів роботи, завершення та оцінка. Процедура захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи як завершення одного етапу та вступ у наступний етап освіти. 5. Проблема визначення оцінки, її критерії. Фактори визначення оцінки: повнота і всебічність відповіді, фактична точність, демонстрація розуміння, знання вміння та їх ступінь. Додаткові питання. Методика проведення та передачі іспиту. 6. Основні та допоміжні засоби у викладанні культурологічних дисциплін. Бібліотечні фонди та інформаційні технології, Інтернет-ресурси у викладанні культурології. Допоміжні технічні засоби навчання та їх роль у навчальному процесі. <p>Підготувати доповідь за одним із запитань.</p>	2	
10	<p>Тема 10. Формування творчої особистості майбутнього фахівця</p> <p>Опрацювати питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні напрямки роботи кафедри як навчально-наукового структурного підрозділу закладу вищої освіти. 2. Основна методична документація на кафедрі, її перелік та змістовний аналіз. Забезпечення освітнього процесу. 3. Робота навчально-методичних комісій, секцій, об'єднань, лабораторій при кафедрі. Виховна робота зі студентами на кафедрі. 4. Наукове керівництво студентами, рекомендації та характеристики студента. <p>Підготувати усну доповідь за одним із зазначених запитань. Обговорити особливості роботи у закладі вищої освіти.</p>	2	.
Усього		20	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття на передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин	
		Дenne відділення	Заочне відділення
1	<p>Тема 1. Предмет, мета, методи дослідження «Методики викладання культурології у закладі вищої освіти»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та завдання навчальної дисципліни. 2. Поняття методичної роботи та методики викладання 	8	10

	<p>культурології. Її роль у навчальному процесі.</p> <p>3. Зв'язок методики викладання культурології з педагогікою. Основні принципи педагогіки як науки про освіту, виховання та навчання людини.</p> <p>4. Предмет методики викладання культурології. Закономірності викладання та вивчення науки.</p> <p>5. Основні категорії методики викладання культурології у закладі вищої освіти. Форми та методи, прийоми та засоби викладання.</p> <p>6. Функції методики викладання культурології. Співвідношення понять знання, уміння та здібностей.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати доповідь за одним із запитань. • Підготуватися до «круглого столу» за темою: «Предмет методики викладання культурології» 		
2	<p>Тема 2. Організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій школі</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <p>1. Закон про освіту. Навчально-методичний комплекс дисципліни як найважливіша складова програми спеціальності, засіб підвищення якості учебного процесу. Склад навчально-методичного комплексу дисципліни та його зміст.</p> <p>2. Ознайомлення зі структурою і змістом освітньо-професійної програми «Культурологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 034 Культурологія (на прикладі ОПП, за якою навчаються здобувачі). Аналіз типових ОПП.</p> <p>3. Ознайомлення зі змістом і структурою робочих програм навчальної дисципліни. Розробка авторської робочої програми з культурологічних дисциплін.</p> <p>4. Методичні матеріали: підручники, навчально-методичні посібники, опорні конспекти лекцій, методички до курсі, інструктивно-методичні матеріали до практичних, семінарських і лабораторних занять, до проведення ділових ігор і розв'язання ситуаційних задач, до самостійної роботи, до роботи з тестами, підготовки до іспитів, з виконання і захисту курсових та кваліфікаційних робіт.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати усну доповідь за одним із зазначених запитань. • Розробити проект робочої програми з культурології (за зразком розміщених на сайті робочих програм викладачів кафедри) 	8	12
3	<p>Тема 3. Методика підготовки й проведення лекційних занять із культурологічних дисциплін у закладі вищої освіти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <p>1. Місце та роль лекцій у навчальному процесі. Історія розвитку лекційної форми навчання. Переваги та обмеженості лекційного курсу.</p> <p>2. Функції лекцій: інформаційна, загальноосвітня, світоглядна, логіко-методологічна та методична. Види</p>	12	14

	<p>лекцій: програмна, проблемна, оглядова, настановча.</p> <p>3. Методика підготовки та читання лекцій. Етапи роботи – добір матеріалу, розробка плану й змісту лекційного заняття, аналіз та відбір матеріалів, оформлення конспекту лекції, підбір додаткових прийомів.</p> <p>4. Стиль викладення матеріалу. Способи внутрішньої мотивації студентів на першій лекції. Сприймання та засвоєння студентами інформації викладача на лекції.</p> <p>5. Особливості прийомів, що допомагають лектору акцентувати увагу слухачів. Логічні основи методики викладання культурології. Психологічні основи методики викладання культурології. Зовнішні прийоми, що впливають на процес освіти. Голос, інтонації, жести, стиль проведення лекцій.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати усну доповідь за одним із зазначених питань. • Розробити план-конспект лекції. Тема лекції узгоджується з науковим керівником з можливістю провести її в рамках асистентської практики. 		
4	<p>Тема 4. Методика організації і проведення семінарських занять із культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <p>1. Місце та роль семінарських та практичних занять у навчальному процесі. Призначення та функції семінарського заняття.</p> <p>2. Різновиди та функції семінарських занять: розвернута бесіда за планом, доповіді та їх обговорення, семінар-опитування, обговорення письмових робіт, теоретична конференція, письмова контрольна робота, ролева гра, семінар – «прес-конференція».</p> <p>3. Роль і місце гри у семінарському занятті. Різновиди і форми гри, що використовуються на семінарських заняттях з культурологічних дисциплін: від сюжетно-рольових додів інтелектуально-пізнавальних, від народних до комп’ютерних.</p> <p>4. Розробка плану й змісту семінарського заняття з культурологічних дисциплін.</p> <p>5. Методика організації дискусії у процесі семінарського заняття з культурологічних дисциплін.</p> <p>6. Оформлення методичних рекомендацій до семінарського заняття з культурологічних дисциплін.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати усну доповідь за одним із зазначених питань. • Розробити план-конспект семінарського заняття. Тема семінарського заняття узгоджується з науковим керівником з можливістю провести його в рамках асистентської практики. 	10	14
5	<p>Тема 5. Методика організації і проведення практичних занять із культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: 	10	14

	<p>1. Поява практичної форми занять і еволюція в межах європейської освітньої традиції. Дидактичні цілі та функції практичних занять.</p> <p>2. Основні різновиди практичних занять.</p> <p>3. Розробка плану й змісту практичного заняття з культурологічних дисциплін.</p> <p>4. Оформлення методичних рекомендацій до практичних занять з культурологічних дисциплін.</p> <p>5. Традиційні та інноваційні практичні заняття у вищій школі. Вимоги до підготовки викладача. Діалогічність як основа успіху практичних занять.</p> <p>6. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій.</p> <p>7. Фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять. Проблемні запитання як спосіб активізації пізнавальної активності студентів на практичному занятті. Умови успішного використання ситуативного методу на практичних заняттях.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати усну доповідь за одним із зазначених питань. • Розробити план-конспект практичного заняття. Тема практичного заняття узгоджується з науковим керівником з можливістю провести її в рамках асистентської практики. 		
6	<p>Тема 6. Методика організації і керування самостійною роботою студента</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <p>1. Самостійна робота студента у широкому та вузькому смислі слова. Самостійна робота студента на лекції: як слухати та записувати лекцію, вміння творчо осмислювати матеріал лекції, виокремлювати суттєве від другорядного, вміння узагальнювати та систематизувати матеріал, встановлювати логічний зв'язок з наступною лекцією.</p> <p>2. Робота з конспектом лекцій. Самостійна робота при підготовці до семінарського заняття. Збирання матеріалу, обробка матеріалу, читання та конспектування літератури, оформлення цитат, відповідно до вимог академічної доброчесності. Укладання конспекту виступу на занятті.</p> <p>3. Самостійна робота як окремий жанр та форма засвоєння матеріалу. Методичне забезпечення і контроль викладачем самостійної роботи студента. Забезпечення самоконтролю студентом при підготовці до аудиторних занять.</p> <p>4. Робота студентів над написанням курсових та дипломних робіт. Етапи роботи, зміст, підсумки.</p> <p>5. Форми роботи для активізації самостійної роботи студентів. Консультації, колоквіуми, контрольні та самостійні роботи.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати усні доповіді за зазначеними питаннями. 	10	16

7	<p>Тема 7. Методи організації та форми контролю у процесі викладання культурології у закладі вищої освіти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні форми контролю знань. Сучасні системи оцінювання знань. Форми поточного контролю знань. Усні та письмові форми контролю. 2. Залік як елемент педагогічного процесу та форма контролю засвоєння матеріалу. Види і форми проведення заліків. Відмінність заліків від іспитів. Особливості підготовки до заліку. 3. Іспит як завершальний етап вивчення матеріалу курсу. Значення іспиту для систематизації всього навчального матеріалу та цілісності його засвоєння. Види іспитів: вступні та кваліфікаційні (підсумкові). 4. Форми іспитів: письмові або усні, по білетах, без білетів, з підготовкою одного питання раніше, із використанням конспектів, без будь-яких допоміжних засобів. Особливості підготовки до іспиту. Виразність, культура мовлення та вільне володіння змістом екзаменаційного завдання. 5. Застосування рейтингової методики оцінки знань. 6. Тестування – паперове, комп’ютерне, централізоване з використанням Інтернету. Підготовка до екзамену викладача. Лаконічність і логічність викладу знань у тестах. 7. Складання основних та додаткових питань, білетів, проведення консультацій, оголошення процедури екзамену. Диференційований підхід до студентів на екзамені із врахуванням їх поточної роботи та успішності. 8. Критерії оцінювання ефективності знань як метод навчання у закладі вищої освіти. 9. Студентські творчі проекти, презентації як засіб професійного самовдосконалення. Форма контролю залікова робота та відповідність змісту навчальній програмі, науковість. <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати усну доповідь за одним із зазначених питань. 	12	16
8	<p>Тема 8. Формування культурологічних уявлень та понять у процесі викладання культурології</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце культурології в системі гуманітарних дисциплін (культурологія і етнологія, культурологія та соціологія, культурологія та фольклористика, культурологія та антропологія). Інтегративність культурології. 2. Специфіка її об’єкта і предмета, основних розділів. Пізнання феноменів культури і культурологічного процесу. Фундаментальні проблеми теорії і методології культури. Аналіз досвіду історії світової культури. 3. Основні форми і типи культури. Основні сучасні культурологічні школи, напрямки і теорії. 	10	14

	<p>4. Основні етапи розвитку української і зарубіжної культури. Підходи та особливості культурологічних досліджень.</p> <p>5. Традиції та особливості вивчення культурології у країнах Європи та Україні.</p> <p>6. Основні культурно-історичні центри, регіони світу.</p> <p>7. Особливості функціонування культури у сучасному суспільстві.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати доповідь за одним із запитань. • Підготуватися до «круглого столу» за темою: «Місце культурології в системі гуманітарних дисциплін» або «Особливості функціонування культури у сучасному суспільстві». 		
9	<p>Тема 9. Формування професійних навичок у студентів в процесі викладання культурології</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <p>1. Принципи організації та проведення науково-освітянських гуртків, секцій, робочих груп по дослідженню визначених проблем.</p> <p>2. Методика підготовки наукової доповіді на конференції.</p> <p>3. Методика підготовки роботи до публікації.</p> <p>4. Керівництво курсовими та кваліфікаційними (дипломними) роботами. Проблема вибору теми, планування етапів роботи, завершення та оцінка. Процедура захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи як завершення одного етапу та вступ у наступний етап освіти.</p> <p>5. Проблема визначення оцінки, її критерії. Фактори визначення оцінки: повнота і всебічність відповіді, фактична точність, демонстрація розуміння, знання вміння та їх ступінь. Додаткові питання. Методика проведення та передачі іспиту.</p> <p>6. Основні та допоміжні засоби у викладанні культурологічних дисциплін. Бібліотечні фонди та інформаційні технології, Інтернет-ресурси у викладанні культурології. Допоміжні технічні засоби навчання та їх роль у навчальному процесі.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати доповідь за одним із запитань. • Підготуватися до «круглого столу» за темою: «Проблема визначення оцінки, її критерії: фактори визначення оцінки» 	10	16
10	<p>Тема 10. Формування творчої особистості майбутнього фахівця</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самостійно опрацювати питання: <p>1. Основні напрямки роботи кафедри як навчально-наукового структурного підрозділу закладу вищої освіти.</p> <p>2. Основна методична документація на кафедрі, її перелік та змістовний аналіз. Забезпечення освітнього процесу.</p> <p>3. Робота навчально-методичних комісій, секцій, об'єднань, лабораторій при кафедрі. Виховна робота зі студентами на кафедрі.</p>	10	14

	<p>4. Наукове керівництво студентами, рекомендації та характеристики студента.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати усну доповідь за одним із зазначених питань. • Обговорити особливості роботи у закладі вищої освіти. 		
Разом		100	140

До самостійної роботи належить:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе, підготовка презентацій;
- [3] – самостійне завдання.

9. Методи навчання

Під методами навчання розуміють засоби навчальної роботи викладача та організації навчально-пізнавальної діяльності студентів з метою вирішення різноманітних дидактичних завдань, спрямованих на оволодіння матеріалом, який потрібно засвоїти.

Серед методів, які використовуються під час викладання курсу, слід зазначити:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесно-інформаційні, наочно-евристичні, практично-репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дедуктивні, індуктивні; лекція, пояснення, робота з текстом.
2. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності: наукові дискусії, написання тез, моральні та матеріальні стимули; робота з філософськими та культурологічними словниками.
3. Методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усне опитування, письмові роботи, співбесіди.

10. Форми контролю та методи оцінювання

1. Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей студентів на практичних заняттях. Відповіді на питання, що стосуються викладеного матеріалу, оцінюються від 0 до 4 балів.

2. Підсумковий контроль: іспит в усній формі.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, а потім підсумуються.

Змістовий модуль:

- робота на практичних заняттях (40 балів);
- участь у «круглому столі» (по 10 балів);
- розробка проектів/планів (по 10 балів).

Критерії оцінювання

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки;	Повно та грунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання

	самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та грунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та грунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Проблеми модернізації та гуманізації української освіти.
2. Предмет, зміст та функції методики викладання культурології.
3. Поняття методичної роботи та методики викладання культурології. Її роль у навчальному процесі.
4. Зв'язок методики викладання культурології з педагогікою. Основні принципи педагогіки як науки про освіту, виховання та навчання людини.

5. Основні категорії методики викладання культурології у закладі вищої освіти. Форми та методи, прийоми та засоби викладання.
6. Функції методики викладання культурології. Співвідношення понять знання, уміння та здібностей.
7. Закон про освіту. Навчально-методичний комплекс дисципліни як найважливіша складова програми спеціальності, засіб підвищення якості учебного процесу.
8. Освітньо-професійна програма зі спеціальністю. Аналіз типових ОПП.
9. Зміст і структура робочих програм навчальної дисципліни.
10. Матеріали методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни.
11. Місце та роль лекцій у навчальному процесі. Переваги та обмеженості лекційного курсу.
12. Історія розвитку лекційної форми навчання.
13. Види та функції лекцій.
14. Методика підготовки та читання лекцій.
15. Способи внутрішньої мотивації студентів на першій лекції.
16. Місце та роль семінарських та практичних занять у навчальному процесі.
17. Різновиди та функції семінарських занять.
18. Роль і місце гри у семінарському занятті.
19. Розробка плану й змісту семінарського заняття з культурологічних дисциплін.
20. Поява практичної форми занять і еволюція в межах європейської освітньої традиції.
Дидактичні цілі та функції практичних занять.
21. Основні різновиди практичних занять.
22. Традиційні та інноваційні практичні заняття у вищій школі. Вимоги до підготовки викладача. Діалогічність як основа успіху практичних занять.
23. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій.
24. Самостійна робота студента у широкому та вузькому смислі слова.
25. Робота з конспектом лекції. Самостійна робота при підготовці до семінарського заняття.
26. Методичне забезпечення і контроль викладачем самостійної роботи студента. Забезпечення самоконтролю студентом при підготовці до аудиторних занять.
27. Робота студентів над написанням курсових та дипломних робіт. Етапи роботи, зміст, підсумки.
28. Formи роботи для активізації самостійної роботи студентів. Консультації, колоквіуми, контрольні та самостійні роботи.
29. Основні форми контролю знань. Сучасні системи оцінювання знань.
30. Formи поточного контролю знань. Усні та письмові форми контролю.
31. Залік як елемент педагогічного процесу та форма контролю засвоєння матеріалу. Види і форми проведення заліків.
32. Іспит як завершальний етап вивчення матеріалу курсу. Види іспитів: вступні та кваліфікаційні (підсумкові).
33. Formи іспитів. Особливості підготовки до іспиту.
34. Критерії оцінювання ефективності знань як метод навчання у закладі вищої освіти.
35. Студентські творчі проекти, презентації як засіб професійного самовдосконалення.
36. Місце культурології в системі гуманітарних дисциплін. Інтегративність культурології.
37. Специфіка її об'єкта і предмета, основних розділів.
38. Пізнання феноменів культури і культурологічного процесу. Фундаментальні проблеми теорії і методології культури.
39. Основні сучасні культурологічні школи, напрямки і теорії.
40. Основні етапи розвитку української і зарубіжної культури. Підходи та особливості культурологічних досліджень.
41. Традиції та особливості вивчення культурології у країнах Європи та Україні.
42. Принципи організації та проведення науково-освітніх гуртків, секцій, робочих груп по дослідженню визначених проблем.
43. Методика підготовки наукової доповіді на конференції.

44. Методика підготовки роботи до публікації.
 45. Керівництво курсовими та кваліфікаційними (дипломними) роботами.
 46. Проблема визначення оцінки, її критерії. Фактори визначення оцінки.
 47. Основні та допоміжні засоби у викладанні культурологічних дисциплін (бібліотечні фонди та інформаційні технології, Інтернет-ресурси у викладанні культурології, тощо).
 48. Допоміжні технічні засоби навчання та їх роль у навчальному процесі.
 49. Основні напрямки роботи кафедри як навчально-наукового структурного підрозділу закладу вищої освіти.
 50. Основна методична документація на кафедрі, її перелік та змістовний аналіз.
 51. Робота навчально-методичних комісій, секцій, об'єднань, лабораторій при кафедрі.
 52. Виховна робота зі студентами на кафедрі.
 53. Організація та проведення екскурсії. Віртуальні екскурсії.
 54. Види та мета екскурсії.
 55. Наукове керівництво студентами, рекомендації та характеристики студентами.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3			іспит	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
14	14	14	14	14	4	4	14	4	4		
28		50					22				

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			Сума
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (макс.)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (макс.)	
Практичні заняття	4	2	8	4	5	20	4	3	12	
Участь у круглому столі	10	1	10				10	1	10	
Розробка проекту робочої програми	10	1	10							
Розробка плану-конспекту лекцій				10	1	10				
Розробка плану-конспекту семінарського заняття				10	1	10				
Розробка плану-конспекту практичного заняття				10	1	10				
Разом за модуль	28			50			22			
Іспит				100						
Підсумкова сума балів				100						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання культурології у закладі вищої освіти». – Одеса: ОНУ, 2023. – 26с.
2. Силабус курсу.
3. Опорний конспект лекцій.
4. Мультимедійні презентації.

14. Рекомендована література

Законодавчі документи:

1. Про освіту : Закон України №2145-VIII від 05.09.2017 : зі змінами від 15.07.2021. *Законодавство України : інформ.-пошук.система* / Верх. Рада України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 20.07.2021)
2. Про вищу освіту : закон України №1556-VII від від 28.09.2017 ; зі змінами від 31.03.2023. *Законодавство України : інформ.-пошук.система* / Верх. Рада України: / Верх. Рада України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 20.07.2021)
3. Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки : Розпорядження кабінету міністрів України №286-р від 23.02.2022 *Законодавство України : інформ.-пошук.система* / Верх. Рада України: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80%D1%80#Text> (дата звернення 11.03.2022)

Основна:

1. Барановська О. Сучасна модель оцінювання навчальних досягнень учнів. Рідна школа. 2000, № 7. С. 48-50.
2. Булах І.С. Методи контролю та оцінювання рівня знань. Сучасні системи вищої освіти. К.: Вид. Дім «КМ Акаціетія», 1997. С. 169-185.
3. Булах І.С., Шило І.М. Мотивація навчання і валідизація оцінювання рівня знань. Педагогіка і психологія. Вісник АПН, 1996, № 3, С. 125-129.
4. Буряк В. Керування самостійною роботою студентів. Вища школа. 2001. № 4-5, С.48-52
5. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник. За редакцією В.Г.Кременя. Тернопіль. 2004. 384 с.

6. Гавеля О.М. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача. Для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти. Київ: Міленіум. 2021. 76 с.
7. Головко Л.Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять. Освіта і управління. 2002. № 1. С.10-17
8. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] :підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher%20School%20Pedagogy%202019.pdf>
9. Євсюков О.Ф. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. Харк. нац.аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків, 2021. 264 с.
10. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. Культурологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації. За заг. ред. В.М. Пічі. Львів: "Магнолія плюс", 2003.
11. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/724681/1/Кулішов%20В.С._навчальнометодичний%20посібник%202021.pdf
12. Кулик М.С., Лузік Е.В., Ладогубець Н.В. Кредитно-модульно рейтингова система навчальної діяльності: Навч. - метод. посібн. К.: Національний авіаційний університет, 2004, 96 с.
13. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: «ЕксОб», 2003, 304 с.
14. Лукіна Т. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. Т.Лукіна. К.: Шкільний світ, 2006, 64 с.
15. Лузап П.Г. Методи контролю в системі активізації навчання студентів. Науковий вісник Національного аграрного університету. К.: НАУ. Вип. 67. 2005, С. 157-169.
16. Малихін О.В. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібн. О.В. Малихін, І.Г. Павленко. Кривий Ріг: КДПУ, 2010, 270 с.
17. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 472 с.
18. Падалка О.С., Нісімчук А.М., Смолюк І.О., Шпак О.Г. Педагогічні технології. Навчальний посібник для вузів. Київ: Видавництво „Українська енциклопедія” ім.. М.П.Бажана, 1995., 230с.
19. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
20. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік.Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с. Режим доступу: <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/3261/3/Pedahohika%20vyshchoyi%20shkoly.pdf>
21. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Погорілій Д.Є. Кредитно-модульний курс культурології. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.
22. Попович М. Нарис історії культури України: Навчальний посібник. К., 2001. 203с.
23. Раков С.А. Якість освіти: європейський вимір. С.А. Раков. Вісн. Тестування і моніторинг в освіті. 2007, № 10-11. С. 4-13.
24. Рогова О.В. Технологія організації самостійної роботи студентів. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції „Педагогічні технології на сучасному етапі”. Луцьк, 1995.
25. Солдатенко М. Самостійна пізнавальна діяльність у контексті Болонського процесу. М. Солдатенко. Рідна школа, 2005, №1, С.49-51.

26. Степанов О.М. Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки: Посібник. К.: Академвидав, 2003. 504 с.
27. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Т.І.Туркот. К.: Кондор, 2011, 628 с.
28. Чорненський Я.Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004.
29. Швидкий О. Тестовий контроль у навчальному процесі. Освіта. Технікуми, коледжі. 2002, № 1. С. 19-21.
30. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПОДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/728477/1/ДИДАКТИКА%20посібник.pdf>

Додаткова

1. Драч І.І. Психолого-педагогічні аспекти втілення модульно-рейтингової системи. І.І.Драч. Проблеми освіти: наук. - метод. зб., 2000. Вип. 22. С. 57-61.
2. Зайченко І., Теслюк В., Каленский А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Київ: Ліра-К, 2018. 484 с.
3. Касярум Н.В. Тестування як провідний метод діагностики рівня навчальних досягнень студентів. Н.В. Касярум, О.П. Касярум. Вісник ЧНУ. Випуск 189, 2007, С. 111-121.
4. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. Видання 2-ге, перероб. та доп. За ред. І.І. Тюрменко. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 143с.
5. Марценюк С. Впровадження інноваційних комп'ютерних методів навчання. Освіта. Технікуми, коледжі. 2004, № 2(8). С. 10-12.
6. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Погорілій Д.Є. Кредитно-модульний курс культурології. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.

16. Електронні інформаційні ресурси

- <http://lib.onu.edu.ua/> Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова
- <http://www.nbuu.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
- <http://www.library.univ.kiev.ua/> Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- <http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html> Найвидатніші філософи світу та України
- <http://www.ognb.odessa.ua/> Одеська національна наукова бібліотека
- <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
- <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/HYPERLINK> - Культурологія. Навчальні матеріали онлайн.
- <http://www.info-library.com.ua/books.html> - Історичний архів
- <http://izbornyk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України.
- <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України».
- <http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Станфордського університету. (Англійською мовою).